

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۴ - ۱۲ جمادی الاول ۱۴۴۷
سال بیست‌وهفتم - شماره ۷۴۴۱ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

سر مقاله

بزرگ‌ترین عملیات مردمی ضدکودتا در تاریخ

محمدجواد اخوان
مدیر مسئول

در تقاطع خیابان‌های موسوم به تخت‌جمشید (طالقانی) و روزولت (مفتح)، محوطه‌ای وسیع به مساحت ۴۴ هزار مترمربع قرار داشت که چند ساختمان در آن جای گرفته بود. این مجموعه که با عنوان «سفارت آمریکا در تهران» شناخته می‌شد، در حقیقت ستاد عملیات سیاسی و اطلاعاتی ایالات‌متحده در منطقه

غرب آسیا بود. در طول ۲۵ سال پایانی رژیم پهلوی، بخش قابل‌توجهی از قدرت‌نمایی آمریکا در ایران و دیگر کشورهای منطقه، از همین محل هدایت می‌شد. اما در ۱۳ آبان ۱۳۵۸، با تسخیر این سفارت - که بعدها به «لانه جاسوسی» شهرت یافت - از سوی دانشجویان پیرو خط امام، فعالیت این مقر مهم سیاسی و امنیتی برای همیشه پایان یافت.

گاه چنین وانمود می‌شود که دشمنی آمریکا با ایران، از ماجرای تسخیر سفارت آغاز شده‌است اما این تصور، روایتی ناقص و برخاسته از نادیده گرفتن تاریخ و واقعیت‌هاست. گویی روایت تاریخ از پله دوم آغاز شده باشد. روابط ایران و آمریکا پیشینه‌ای بسیار طولانی‌تر دارد و دست‌کم در ۲۵ سال پایانی حکومت پهلوی، ایران به‌طور کامل در سیطره و نفوذ آمریکا قرار داشت.

پس از سقوط رژیم پهلوی و استقرار نظام جمهوری اسلامی نیز، امریکایی‌ها هرگز حاضر به پذیرش یک ملت مستقل در برابر خود نبودند. آنان گمان می‌کردند ایران باید همچنان در مدار منافع ایالات‌متحده بماند تا بتوانند همان بهر‌مباری حداکثری پیشین را ادامه دهند.

در پی تحقق این هدف، امریکاه توان خود را از طریق سفارتش در تهران - که محل استقرار ایستگاه سازمان سیا (CIA) در ایران هم بود - به کار گرفت تا با بهره‌گیری از شبکه عوامل و منابع خود، نفوذ گذشته را احیا و حفظ کند. بنابراین، سفارت آمریکا در تهران به‌مراتب فراتر از یک نمایندگی دیپلماتیک عمل می‌کرده؛ این مکان در واقع مقر هدایت و گسترش نفوذ و سلطه‌غیرقانونی آمریکا بر ایران بود.

پس از تسخیر سفارت، اسناد به‌دست‌آمده نشان داد که این محل، تنها یک سفارتخانه معمولی نبوده‌است. هر چند تمامی سفارتخانه‌ها در جهان به جمع‌آوری اطلاعات برای کشور متبوع خود می‌پردازند، اما هیچ سفارتی مجاز نیست از ابزارهای غیرقانونی و روش‌های غیرمعارف - که به‌مراحت «جاسوسی» نامیده می‌شود- استفاده کند. سفارت آمریکا در تهران، با ایجاد شبکه‌ای گسترده، نه‌تنها به گردآوری اطلاعات مشغول بود، بلکه از طریق عوامل خود در صدد نفوذ به حوزه‌های راهبردی اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کشور بود تا سیاست‌های آمریکا را در بدنه اجرایی و حاکمیتی ایران پیش ببرد.

این سفارتخانه در ۲۶۷ روزی که پس از پیروزی انقلاب فعال بود و تا تمام قوا تلاش داشت مسیر انقلاب اسلامی را از خط امام و مردم منحرف سازد و امیدوار بود با عملیات سیاسی پنهان و انتلاف‌سازی میان نیروهای مخالف امام و همسو با غرب، دولتی ضد امام و تأمین‌کننده منافع آمریکا را بر سر کار آورد. واشینگتن برای عبور از جمهوری اسلامی روی مهره‌های گوناگونی سرمایه‌گذاری کرده بود. اسناد لانه‌جاسوسی حتی از طرح‌ریزی سناریوهایی برای دوران پس از رحلت امام نیز پرده برداشت.

اسناد همچنین نشان دادند که سفارت آمریکا از طریق شبکه عوامل خود از عناصر قومیت‌گرا و تجزیه‌طلبان حمایت می‌کرد و از ابزار تجزیه برای تضعیف دولت مرکزی و بازگشایی مجدد پای نفوذ آمریکا در ایران بهره می‌گرفت. روشن شد که این سفارت از نارضایتی‌های داخلی برای ایجاد آشوب و شورش بهره می‌برد. حتی ردپاهایی از تلاش برای شکل دهی به «جنبش زنان» - مشابه آنچه سال‌ها بعد در فتنه ۱۴۰۱ دیده شد - در همان مقطع تاریخی به چشم می‌خورد.

افزون بر این، آشکار شد که این سفارتخانه به‌دنبال نفوذ اطلاعاتی و جاسوسی در ارتش بود تا اطمینان یابد ساختار وابسته ارتش به آمریکا همچنان حفظ می‌شود و ایران در تأمین تجهیزات و قطعات نظامی، محتاج مستشاران امریکایی باقی می‌ماند. به‌طور مشخص، از گروه‌های برانداز همچون «شبکه لویسی» و «بختیار» حمایت می‌شد و ایالات‌متحده از همه ظرفیت‌ها برای تضعیف جمهوری اسلامی و حتی براندازی نظام، از طریق پشتیبانی از شبکه کودتاگران استفاده می‌کرد.

مشهور است که «امریکا تنها کشوری است که در آن کودتا رخ نمی‌دهد، زیرا در واشینگتن سفارتی ندارد» محوطه سفارت آمریکا در تقاطع خیابان‌های روزولت و تخت‌جمشید سابق - که یادآور عملیات آژاکس در ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بود - در ماه‌های نخست پیروزی انقلاب اسلامی نیز به پایگاه رفت‌وآمد و فعالیت عناصر اطلاعاتی ایستگاه سیا تبدیل شده بود؛ عناصری که رؤیای «آژاکسی دیگر» را در سر می‌پروراندند. اما این رؤیا در ۱۳ آبان ۱۳۵۸، برای همیشه به یادرفت. از همین رومی‌توان گفت تسخیر سفارت آمریکا در تهران، بزرگ‌ترین عملیات مردمی ضدکودتا در تاریخ جهان بوده؛ عملیاتی که پروژه براندازی جمهوری اسلامی، بازگرداندن ایران به مدار منافع غرب و استعمار دوباره کشور را خنثی کرد.

رئیس‌جمهور: هسته‌ای را با قدرت بیشتری می‌سازیم

هر چند هیچ گزارش رسمی از ایران و حتی آژانس درباره میزان آسیب به تأسیسات هسته‌ای ایران بعد از حمله امریکا منتشر نشده است اما تأکید پزشکیان بر بازسازی صنعت هسته‌ای با قدرت بیشتر را می‌توان پیامی به امریکادر آستانه روز استکبارستیزی دانست | صفحه ۲

سوغات ضداستکباری دانش‌آموزان ایرانی باقهرمانی در رباتیک آسیا

مهساگربندی | خبرنگار گروه اجتماعی | صفحه ۳

۱۳ آبان هوش مصنوعی و استکبارستیزی

نزدیک‌شدن به سلیقه‌های جهانی و صاحبان فناوری‌های جدید را دید. چندی پیش در یک ساختمان معظم متعلق به یکی از دانشگاه‌ها حاضر بودم. ساختمانی هشت طبقه که مشابه آن در مرکز تهران از چند صد کارمند میزبانی می‌کند اما در آن ساختمان معدودی کارمند دانشگاه هر یک در اتاقی ۴۰ متری در صندلی خود فرو رفته بودند و به شمار اندک مراجعان خدماتی به شدت بر وکراتیک می‌دادند. با علم و دقت می‌گویم کل آن ساختمان صدها میلیاردی که شاید یک دهه پیش با انبوهی از آهن و سیمان ساخته شده‌است، با تمامی خدماتی که می‌دهد، همین حالا از منظر فناوری‌های نوین روی هواست. شاید نظام دیوان‌سالارانه ما اندکی دیگر تاب بیاورد اما کل خدمات آن دستگاه عریض و طویل، کار یک نفر با یک لپ‌تاپ‌است، و این برای همین یکی دو سال خواهد بود زیرآندکی بعد نیازی به آن یک نفر نیز نخواهیم داشت. در چنین جهانی که به هم متصل خواهد بود، تکلیف آموزش و دانش‌آموز و دانشجویان دیگر بسیار متفاوت خواهد شد. اگر برخی نتجارها ابتدا در خانه‌ها شکل گرفت و بعد ناگهان جامعه را با خود درگیر و بسیاری را غافلگیر کرد، آموزش آینده و به تبع آن فهم سیاسی، برعکس ابتدا در جهان بزرگ دیجیتال شکل می‌گیرد و بعد خود را در سطوح ملی و خانه‌ها نمایان می‌کند.

اگر ماسک فقط چون احساس کرده و یکی پدیا «چپ» می‌زند، نسخه‌امپریالیستی را وعده می‌دهد، باید بدانیم که در آینده‌نزدیک، اینکه نسل Z که آینده‌ساز است، چپ شود یا راست، یا «نه شرقی، نه غربی» باشد، دیگر به قدرتی فراتر از باینیه‌ها و نشست‌های خبری روزهای قبل از ۱۳ آبان نیاز است.

عوض کرده‌اند و دانشجو را با اضطراب امتحان نابود نمی‌کنند. اکنون هر دانشجویی می‌تواند از هوش مصنوعی بخواهد که او را در مباحث کلاسی و کلاسیک آموزش دهد. هوش مصنوعی نیز در اغلب موارد جامع‌تر و بدون تیق و حتی بدون تحقیر دانشجو که در برخی استادان شایع است و با منت‌کشی تدریس را آغاز می‌کند. هر کس چنین کرده باشد، اذعان می‌کند که نتیجه شگفت‌انگیز است. ممکن است مشخص شود که نقایصی دارد اما این نقایص نیز به سرعت برطرف خواهد شد. می‌ماند شأن استادی و شاگردی و شاگردی و احترامات فائقه که باید برای آن فکری کرد!

در ساحتی دیگر دانش‌آموز ما آنچه را که از اینترنت و هوش مصنوعی می‌آموزد یا می‌تواند بیاموزد، اغلب بسیار بیشتر از تکلیف مدرسه‌است. به همین دلیل نوعی سرخوردگی در میان دانش‌آموزان از وضعیت کلاس‌های درس دیده می‌شود. با این وضع، آینده مدارس و دانشگاه‌ها بیشتر از قبل از سطوح ملی و از دسترس معلمان و استادان خارج می‌شود. در چنین مدرسه و دانشگاهی چگونه می‌توان استکبارستیزی را سرلوحه قرار داد؟! این یک معضل جهانی است و ربطی به ایران ندارد. گفته می‌شود گوشی موبایل و سکوهای اپلیکیشن‌ها تا پنج سال دیگر منسوخ می‌شود. در آینده، محتواها و نیازهای کاربران فقط با هوش مصنوعی پیشرفته تأمین خواهد شد و صفحه‌نمایش و صدا نقشی اصلی را در تعامل با دستگاه‌ها خواهند داشت. دانش‌آموزی که در سال‌های آینده به این سیستم‌ها وصل خواهد شد، مطابق سلیقه صاحبان این فناوری‌ها آموزش خواهد دید. همین حالا در نسل Z می‌توان

■ غلامرضا صادقیان | سر دبیر
ایلان ماسک گفته‌است که و یکی پدیا زبانی چپ (استکبارستیز) است و وعده داده با «گراکی پدیا» به مقابله با آن خواهد رفت. در موضوع استکبارستیزی باید دانست و در کرد که دانش‌آموزان اکنون جهانی می‌اندیشند. نسل Z با اینترنت به دنیا آمده و با آن بزرگ شده‌است و یک زبان مشترک جهانی هم دارد. اگر کسی مانند ماسک و یکی پدیا غیر خود را به راه می‌اندازد، هیچ چیز مانند این عمل او بهتر نشان نمی‌دهد که وضعیت استکبارستیزی چقدر مر تبط با ابزارها و روش‌های جدید در فناوری‌های نو است.

دانش‌آموزان و دانشجویان حتی در خود لیبرالیسم امریکا احساسات سیاسی خود را با گرایش چپ آغاز می‌کنند. این خصیصه‌ای از روزگار جوانی است که مفاهیم مساوات و عدالت، احساسات برانگیز است. با آنکه کمونیسم و سوسیالیسم واکنشی به کاپیتالیسم بود، زبانش برای بشر اگر بیشتر از کاپیتالیسم نبود، کمتر هم نبود. اما اینکه نسل آینده با امپریالیسم چگونه مواجه خواهد شد یا آن را چگونه خواهد فهمید، به وقایع ابزارهای نوین و سلطه دیجیتال بستگی دارد. فردا ۱۳ آبان روز دانش‌آموز است، دانش‌آموزی که زیر نفوذ یک بستر دیجیتال جهانی سعی می‌کند شبیه‌هتمان‌پایان خود در سراسر جهان باشد. او بزودی دانشجو می‌شود و این خصیصه را با خود حفظ می‌کند و ارتقا می‌دهد. بنابراین بهتر است در چنین روزی از این منظر هم به مسئله دانش‌آموزان نگر بسته شود. شنیده‌ام برخی استادان تیزبین و آینده‌پژوه با ظهور هوش مصنوعی در یک سال اخیر، روش تدریس خود را در ترم جدید و به تبع آن آزمون‌های پایان ترم را بکلی

معنای پیغام و پسخام‌های ترامپی در آستانه ۱۳ آبان

کرده که وزارت خارجه «پیام‌هایی برای از سرگیری مذاکرات دریافت کرده»، هر چند درباره جزئیات آن توضیح بیشتری نداده‌است. برخی منابع دیپلماتیک از احتمال گفت‌وگوی جدید در سطح کارشناسی با میانجیگری عمان یا قطر سخن گفته‌اند ولی وزارت خارجه را تأیید کرده ولی حالا، حتی عباس عراقچی، وزیر خارجه هم می‌گوید که شرایط برای مذاکره فراهم نیست و چیزی که امریکایی‌ها در جنگ به دست نیاوردند، از راه مذاکره به دست نخواهند آورد.

چهار ماه پس از حمله امریکا و رژیم صهیونیستی به تأسیسات هسته‌ای ایران، نشانه‌هایی از تلاش واشینگتن برای بازگرداندن مسیر بحران به زمین دیپلماسی دیده می‌شود. بر اساس گزارش یورونیوز و بغداد الیوم، عمان پیامی از سوی دولت ترامپ برای تهران منتقل کرده که شامل «پیشنهاد از سرگیری مذاکرات غیرمستقیم» بوده‌است. بدر البوسعدی، وزیر خارجه عمان، در کنفرانس گفت‌وگوی منامه گفته که «نادیده گرفتن تعامل سازنده با ایران مشکلات منطقه را حل نمی‌کند، بلکه آن را تشدید می‌کند.» او تأکید کرده که مسقط همچنان آماده میزبانی از گفت‌وگوهای تهران و واشینگتن است؛ نقشی که عمان در سال‌های گذشته نیز چند بار بر عهده داشته‌است. سخنگوی دولت ایران تأیید

دادداشت بین‌الملل
حنیف غفاری

پرده‌برداری از نقشه‌راه ترامپ در بغداد

دال مرکزی منظومه خطرناکی را که غرب و مهره‌های آن در بغداد ترسیم کرده‌اند «ضعیف مقاومت عراق» تشکیل می‌دهد. در این معادله، نباید صرفاً روی نام‌ها و عناوینی که در آوردگاه سیاسی - انتخاباتی در عراق مطرح می‌شود متمرکز بود | صفحه ۱۵

دادداشت سیاسی
حمیدرضا شاه‌نظری

بهای استقلال خواهی یک ملت

استقلال واقعی هزینه دارد و جنگ تحمیلی، تحریم و فشارهای بین‌المللی، بهای سنگینی است که ملت ایران برای ایستادن روی پای خود پرداخت. اما این هزینه، در مقایسه با تحقیر و غارت دوران وابستگی، ناچیز است. این مسیر سخت، سرمایه‌ای عظیم برای آیندگان است | صفحه ۲

از حاشیه تا متن
تقی دژاکام

اجازه هست در سیاست دخالت کنیم؟!

چه دلیلی واضح‌تر از این مُردگی که یک دانشجوی مسلمان برای اینکه وارد سیاست شود فکر می‌کند باید از کسی با جایی اجازه بگیرد و حالا هم که می‌خواهد سیاست‌ورزی کند فکر می‌کند باید وارد و عضو احزاب سیاسی بشود! جای آن است که خون موج زند در دل لعل ... | صفحه ۲

قیمت برنج در آتش رانت‌ری‌کرد!

■ این سؤال عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، سؤال همه‌است که می‌پرسند: «برنج در پاکستان یک دلار است و ارز وارداتی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان، چگونه برنج پاکستانی کیلویی ۲۲۸ هزار تومان به مردم فروخته می‌شود؟ این حجم رانت به جیب چه کسی می‌رود؟» وزیر جهاد کشاورزی نیز فاش کرد یک واردکننده تنها با دو برابر کردن قیمت واقعی، ۲۵۰ میلیون دلار سود خالص برده‌است، اما کسی از عملکرد ده‌ها نهاد نظارتی عریض و طویل چیزی نمی‌گوید! | صفحه ۴

